

— управлінської функції (координації діяльності суб'єктів освітнього процесу)

Однією з вимог компетентнісного підходу до навчання математики є її прикладна і практична спрямованість. У свою чергу, у змісті переважної більшості програмних тем з курсу математики 5-6 класів досить легко виявляється їх потенційна практично-прикладна значущість, що, відповідно, може бути спроектовано на контекстні задачні ситуації. Ґрунтовний аналіз Державного стандарту освіти у поєднанні з аналізом програми та підручників із математики, відповідного календарно-тематичного планування, бесіди та анкетування вчителів і учнів дозволяють нам виділити теми, на базі яких, на нашу думку, доцільно було б розробляти і використовувати практичні роботи.

Література:

1. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: Постанова Кабінет Міністрів України від 23.11.2011 р. Ред. від 21.08.2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>

2. Навчальна програма для учнів 5-9 класів ЗНЗ [Електронний ресурс] / [М. І. Бурда, Г. В. Апостолюк, В. Г. Бевз та ін.] – Режим доступу до ресурсу : <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/educational-programs/>.

3. Солодченко Л.І. Розвиток життєвих компетентностей на уроках математики / Л.І. Солодченко. – Х. : Ранок, 2011. – 124 с.

Чупик А.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К.Б.)

*маістрантка природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Освіта сьогодні відіграє важливу роль у житті людини. Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Конституцією України, Кодексом законів про працю України та іншими нормативно-правовими актами визначається правовий статус вчителів, педагогічних працівників, якій включає їх права та обов'язки та гарантії діяльності.

Кожний компетентний педагогічний працівник повинен знати свої права та обов'язки, щоб уникнути конфліктних ситуацій та дотримуватись виконання закону.

В Законі України «Про освіту» зазначається: «Педагогічною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями, які мають

ПРАВОНАХОДИНИЙ РУХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

відповідну освіту, професійно-практичну підготовку, фізичний стан яких дозволяє виконувати службові обов'язки» [2].

Права та обов'язки педагогічних працівників конкретизуються у Положення про загальноосвітній навчальний заклад, згідно ч. 85 якого педагогічні працівники мають право:

- самостійно обирати форми, методи, способи навчальної роботи, не шкідливі для здоров'я учнів;
- брати участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів закладу та інших органів самоврядування закладу, в заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи;
- обирати форми та здійснювати підвищення своєї кваліфікації;
- навчатися у вищих навчальних закладах і закладах системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- проходити атестацію для здобуття відповідної кваліфікаційної категорії та отримувати її в разі успішного проходження атестації;
- проводити в установленому порядку науково-дослідну, експериментальну, пошукову роботу;
- вносити керівництву закладу і органам управління освітою пропозиції щодо поліпшення навчально-виховної роботи;
- на соціальне і матеріальне забезпечення відповідно до законодавства;
- об'єднуватися у професійні спілки та бути членами інших громадських об'єднань, діяльність яких не заборонена законодавством;
- порушувати питання захисту прав, професійної та людської честі і гідності [1].

Ч. 86 Положення визначає зобов'язання педагогічних працівників, зокрема:

- забезпечувати належний рівень викладання навчальних дисциплін відповідно до навчальних програм з дотриманням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти;
- контролювати рівень навчальних досягнень учнів;
- нести відповідальність за відповідність оцінювання навчальних досягнень учнів критеріям оцінювання, затвердженим МОН, доводити результати навчальних досягнень учнів до відома дітей, батьків, осіб, що їх замінюють, керівника навчального закладу;
- сприяти розвитку інтересів, нахилів та здібностей дітей, а також збереженню їх здоров'я;
- виховувати повагу до державної символіки, принципів загальнолюдської моралі;
- виконувати статут закладу, правила внутрішнього розпорядку, умови трудового договору (контракту);
- брати участь у роботі педагогічної ради;
- виховувати в учнів шанобливе ставлення до батьків, жінок, старших за віком осіб;
- повагу до народних традицій та звичаїв, духовних і культурних надбань народу;

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

- готувати учнів до самостійного життя з дотриманням принципів взаєморозуміння, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- дотримуватися педагогічної етики, моралі, поважати особисту гідність учнів та їх батьків;

- постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, рівень загальної і політичної культури;

- виконувати накази і розпорядження керівника навчального закладу, органів управління освітою;

- вести відповідну документацію [1].

Відповідальність вчителів встановлюється ч. 87, яка зазначає, що педагогічні працівники, які систематично порушують статут, правила внутрішнього розпорядку закладу, не виконують посадових обов'язків, умови трудового договору (контракту) або за результатами атестації не відповідають займаній посаді, звільняються з роботи згідно із законодавством [1].

Разом з тим, держава надає певні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам.

Зокрема, згідно з п. 1 статті 57 Закону України «Про освіту» держава забезпечує педагогічним і науково-педагогічним працівникам:

- належні умови праці, побуту, відпочинку, медичне обслуговування;

- підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років;

- правовий, соціальний, професійний захист;

- компенсації, установлені законодавством, у разі втрати роботи, у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці;

- призначення й виплату пенсії відповідно до чинного законодавства;

- установлення підвищених посадових окладів (ставок заробітної плати) за наукові ступені та вчені звання;

- виплати педагогічним і науково-педагогічним працівникам надбавок за вислугу років щомісячно у відсотках до посадового окладу (ставки заробітної плати) залежно від стажу педагогічної роботи в таких розмірах: понад 3 роки 10 відсотків, понад 10 років 20 відсотків, понад 20 років 30 відсотків;

- виплату педагогічним працівникам щорічної грошової винагороди в розмірі до одного посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків;

- виплату педагогічним і науково-педагогічним працівникам допомоги для оздоровлення в розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки [2].

Згідно з п. 2-4 статті 57 закону України «Про освіту» держава забезпечує:

- установлення середнього розміру посадових окладів (ставок заробітної плати) обслуговуючому персоналу відповідно до схеми посадових окладів (ставок заробітної плати), щовизначені Кабінетом Міністрів України;

- у разі захворювання педагогічного та науково-педагогічного працівника, яке унеможливує виконання ним професійних обов'язків та обмежує перебування в дитячому, учнівському, студентському колективі,

або тимчасового переведення за цих чи інших обставин на іншу роботу чи проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, за ним зберігається попередній середній заробіток. У разі хвороби чи каліцтва попередній середній заробіток виплачується до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;

- педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають у них, держава відповідно до чинного законодавства забезпечує безплатне користування житлом з опаленням та освітленням у межах установлених норм;

- педагогічним і науково-педагогічним працівникам за рахунок власних коштів закладів освіти може надаватися матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань [2].

У ст. 122 Кодексу законів про працю України зазначено, що при направленні працівників для підвищення кваліфікації з відривом від виробництва за ними зберігається місце роботи (посада) та проводяться виплати, передбачені законодавством [3].

Отже, педагогічним працівникам необхідно знати свої права та обов'язки, бо, як ми знаємо, незнання законів не знімає відповідальності з людини.

Література:

1. Положення про загальноосвітній навчальний заклад: затв. Постановою Кабінету Міністрів від 28 серпня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/778-2010-%D0%BF>. – Дата доступу: 01.02.2014.

2. Про освіту: Закон України від 23 травня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page>. – Дата доступу: 01.01.2015.

3. Кодекс законів про працю України від 7 грудня 1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/778-2010-%D0%BF> – Дата доступу: 15.04.2015.

Фенько І.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К.Б.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

В Україні розвиток соціального права активізувався з моменту набуття державою незалежності та переходу до ринкової економіки. На сучасному етапі у цій сфері діє понад двісті нормативно-правових актів різної юридичної сили.